

Antikvariat Ström

Stockholms bokmässan 2020

Handskrifter, teckningar, fotografier
och vetenskapliga instrument

Handskrifter

[Handskriven almanacka i guldbrokadshäfte 1749]

Handskrift. 8:o. (16) s. Vackert dekorerat grönt guldbrokadshäfte. Något nött och blekt. Modern diskret bläcknotering på främre omslags insida: "Ex. Coll. John Pape, Hälsingborg".

Utförd av någon medlem ur familjen Tönningh, oklart vem då endast efternamnet är angivet på titelbladet. Inleds med kronologiska anmärkningar med bland annat angivet år sedan världens skapande enligt filologen Joseph Justus Scaliger och enligt Johannes Elai Terserus och sedan kung Fredrik I:s födelse. Almanackan med en sida per månad med noteringar kring kyrkoåret och bibliska referenser. Elegant piktur i svart och rött bläck.

1.100 kronor

En flickas skyldigheter i akttagande emot gud, sig sjelf och nästan, författat i en visa.
Ej daterad men 1700-talets andra hälft.

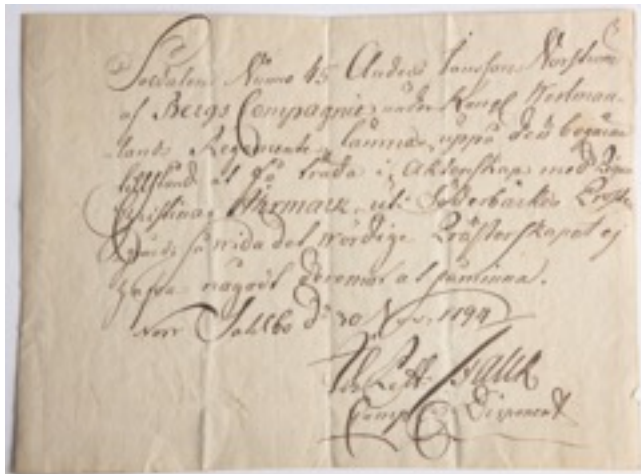

Handskrift. Folio. (4) sidor. Hårt nött folioark. Två viktmarker och stora fuktfläckar i text. Horisontell reva i ryggens mitt och ett par småhål i veck, utan att störa texten. Marginalerna dekorativt brända och med ett par smårevor. Undertecknad "And. H:S"

Avskrift av en visa i tjugo verser med råd för hemmet och sällskapslivet, vilken "bör af flickorna läsas, läras och efterlefwas". Visan består av uppmaningar om sådant en husmor bör kunna såsom att stöpa ljus, väva, skriva och räkna, underhålla vinterkläder och att se om "kars och tunnors band, tättna det som börjar gistna, det som rostar göra rent, wattna det som börjar wisna, alt i tid men ej försent". Vad gäller sällskapslivet råds de unga kvinnorna att utöva det med sparsamhet då det "från syslor söfwa", och att alltid vara munter men aldrig "wara a la mod" eller "i fönstren stå och titta". Visan trycktes första gången 1754 som skillingtryck med titeln "Unga fruentimbers hushålds spegel" och utkom samma år i minst två olika utgåvor, den ena med tjugo verser och den andra förkortad till fjorton verser. En charmig samtida avskrift som ger en bild av samhällets förväntningar på unga kvinnor på väg in i vuxenlivet.

800 kronor

[Tillåtelse för soldat vid Västmanlands regemente att ingå äktenskap 1794]

Handskrift på lösblad. Vikmärken, fläckad baksida.

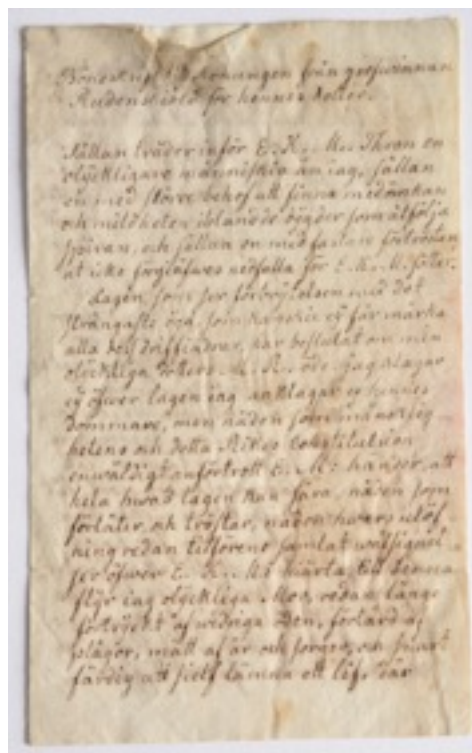
”Soldaten numro 45 Anders Jansson Norström af Bergs compagnie under Kongl. Westmanlands regemente lämnas uppå dess begäran tillstånd att få träda i äktenskap med pigan Christina Ihrmark uti Söderbärkes prostegård, så wida det wördige prästerskapet ej hafva något deremot at påminna.” Undertecknat av kompanidisponenten i ”Norr Sahlbo” (Salbohed) den 30 november 1794.

400 kronor

[Armfeltska konspirationen] ”Böneskrift til konungen från grefwinnan Rudenskiöld för hennes dotter”. Ej daterad men cirka 1794.

Handskrift. 8:o. (3) s. Fuktfläckar, första bladet med en pappersförlust i övre marginal, en liten reva i ryggen, sista bladet med en liten reva i marginal och ett par småfläckar.

Samtida avskrift av nådeansökan för Magdalena Rudenschöld, ursprungligen skriven av hennes mor Christina Sofia Bielke och adresserad till Gustav IV Adolf efter det att Rudenschöld dömts till döden för sin inblandning i den Armfeltska konspirationen 1793. Bielke skriver i hjärtskärande ordalag om den sorg hon genomgår för sin dotters skull, att hon inte anklagar lagen eller domarna men ändå ber om nåd för sin dotters, ”en beklagens wärd warelse” och sin egen skull då hon ”äger ej mera krafter qwar att uthärda widriga öden”. Dödsstraffet omvandlades till schavottering och fängelse. Rudenschöld var från 1784 hovdam hos Gustav III:s syster Sofia Albertina där hon uppvaktades av Gustaf Mauritz Armfelt och de inledde trots Armfelts äktenskap en relation. Efter Gustav III:s död hade Armfelt planer på att avsätta förmyndarregeringen där Gustaf Adolf Reuterholm fungerade som de facto regent. Planen var att avsätta Reuterholm med ryssarnas hjälp och sedan inrätta en ny regeringen med honom själv och den omyndiga Gustav IV Adolf i spetsen. Magdalena Rudenschöld fungerade som Armfelts agent i Sverige, som hade lovat henne äktenskap efter kuppens verkställande. Då kufförsöket avslöjades 1793 anhölls Rudenschöld och hon dömdes till döden i september 1794 för landsförräderi. Under rättegången beslutades att de tusentals kärleksbrev Rudenschöld skrivit till Armfelt som hittats vid husrannsakan skulle hållas utanför rättegångsprotokollet av hänsyn till hennes gamla mor, men de spreds istället som skillingtryck och skanderades både i rättegångssalen och utanför Bielkes fönster. Efter att Rudenschöld frigivits från fängelset bodde hon en period hos sin mor men relationen svalnade då hon inledde en öppen kärleksrelation med sin betjänt och Bielke såg sig då tvungen att ta avstånd från sin dotter.

1.400 kronor

[Bouppteckning för Karin Andersdotter i Assarebyn, Örs socken 1797]

Handskrift. Folio. (12) s. Häftad. Fuktfläckar i text och marginal, pappersförluster i rygg, delvis lös i bindningen, 2 blad med pappersförlust utan textförlust och 1 blad med pappersförlust påverkande 2 rader.

Bouppteckning för Karin Andersdotter boende i Assarebyn, Örs socken, Nordals härad, Dalsland. Andersdotter avled den 26 januari 1797 och efterlämnade sin make Bryngel Carlsson, sönerna Anders Asserlind, Carl Bryngelsson och döttrarna Maria och Stina Bryngelsdotter. Bouppteckningen i drygt 350 poster i kategorierna "silfwer", "metall", "tehn", "koppar", "järn kiärill", "smidje redskap", "åtskillige slags husgeråd", "åke- och kiöre redskap", "kreatur", "huder och skinn", "lin- och säng kläder", "gång kläder", "ull och lihn", "wicktualie waror", "böcker", "contanter", "infordringar" och "skulderne". Undertecknat av Bryngel Carlsson (d. 1804) i form av bomärke "B.C.S", och häradsskrivaren Nils Hasselroth (1744-1824). Bouppteckningens största avdelningar är föremål av järn och övriga husgeråd, redskap relaterade till djurskötsel samt kläder och tyger. Trots att hushållet var av väsentlig storlek upptas under kategorin "böcker" endast en post, en psalmbok.

2.400 kronor

Bössmästeriet. Daterad 1798.

Handskrift. 4:o. (64) s. Samtida nött stänkmarmorerat pappomslag. Omslaget med större fuktfläckar samt några mindre avskrapningar, ytligt sprucken längs ryggen. 1 blad utrivet efter näst sista sidan, vilket tycks varit blankt. Bakre pärmens insida med en större fuktfläck. Ett par sidor med mindre fläckar, men i övrigt ren och fin inlaga. Titelbladet med datering "Stockholm den 15 Mars 1798" och ägarsignatur "C.G Gjörcke".

Lärobok i bössmästeriet, läran om artilleriskjutning. Uppdelad i två kapitel, det ena med titeln "Om skjut Machiner" innehållandes beskrivningar och beräkningstabeller för vikt och avstånd för artilleripjäser. Det andra kapitlet med titeln "Om skjuta" med instruktioner för laddning, sikte och avfyrning. Avskrift av Johan Törngrens "Artillerie theorie coursens andre del. Om bössmästeriet eller stycke-skjutningen" utgiven 1795. Skriven i en elegant och lättläst piktur. C.G Gjörcke var löjtnant och hospitalsyssloman i Stockholm.

1.600 kronor

”Pharmacope. Eller Förteckning På de Flästa Enkla och Sammansatta Medel hvilkas bruk i Handboken för den practiska Läkare Wettenskapen är tillkännagifvet S.H.” Ej daterad, men 1800-talets början.

Handskrift. 4:o. (78), (8, blanka) s. Samtida hårt nött pappband med skinnrygg. Bandet med nött rygg och stora fuktfläckar på pärmarna. En del av pärmappret avskavt med pappersförlust, fläcken genomträngd på de tre första bladen vilket lett till viss textförlust, bland annat i titeln. Titelbladet med pappersförlust i marginal. De åtta första bladen med ett par små maskhål i marginalen, övrig inlaga i gott skick bortsett från några småfläckar och några mörka marginaler samt ett par blad med veck i marginalen utan att störa texten.

Samtida avskrift av läkaren och hovmedikus Sven Anders Hedins (1750-1821) läkemedelsbok, vilken utgavs som supplement till hans ”Handbok för Pracktiska Läkare-Vetenskapen” utgiven 1796. Innehåller en stor mängd medikamenter mot både vanliga och ovanliga sjukdomar och besvär. Skriven i fin piktur med dekorerade rubriker och enkelt ramverk.

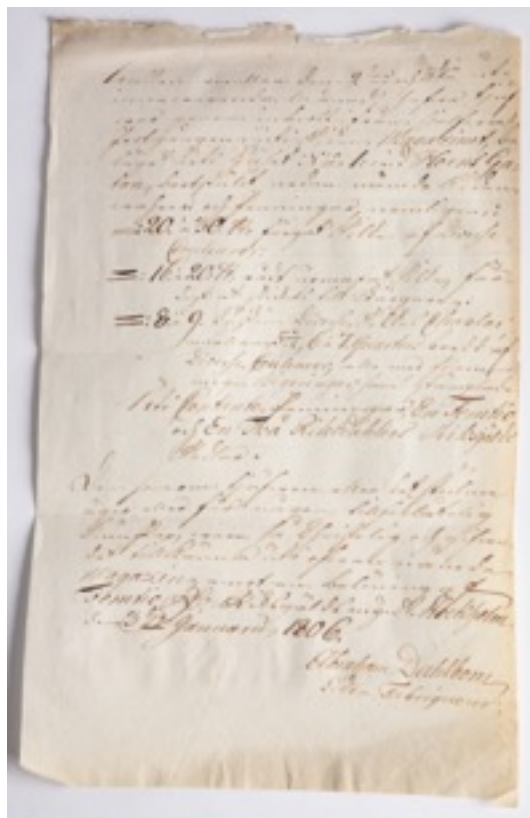

600 kronor

[Anmälan och utfästande av belöning efter inbrott hos sidenfabrikör i Stockholm 1806]

Handskrift. Folio. (1) s. Vikmärken, mörka marginaler, smårevor i övre marginal, något beskuren i vänstra marginalen, utan textförlust.

Anmälan skriven av sidenfabrikören Abraham Dahlbom i Stockholm angående ett inbrott som skett i hans magasin på Hornsgatan 1 natten mellan den 2:dra och 3:de januari 1806. Tjuvarna kom över en stor mängd tyger i olika kulörer och en mindre summa kontanter. Dahlbom avslutar med att erbjuda en belöning på 50 riksdaler för information som leder till tygernas återfinnande. Undertecknat ”Abraham Dahlbom, Siden Fabriqueur”. Baksidan med samtida notering om att anmälan kungjorts 5 och 6 januari, och en modern blyertsnotering ”Jacobs kyrka”, indikerande att kungörelsen upplästes där.

800 kronor

”Telegraf-bok för krigs tjensten” + ”Signal bref.”

Ej daterad men 1800-talets första decennier.

Handskrift. 8:o. (1,1, blank, 60, 8, blanka) + (1, 5, blanka, 46, 8, blanka) s. Nött samtida charmigt pappband med guldpresad pärmtitel (”Signal Bref”) och guldpresad pärm- och ryggdekor och helt guldsnitt. Bandet nött med en skada i övre delen av ryggen, mindre avskavningar och en del småfläckar, nötta hörn och blekt band. Inlagan i mycket gott skick.

Signalbok för flottan uppdelad i två avdelningar. Den första avdelningen med titeln ”Telegraf-bok för krigs tjensten” innehållande en anvisning för signalernas användande, tre sidor med avritade flaggor under rubrikerna ”Telegraf signaler”, ”Kompass signaler” och ”Förteckning på amiral sammans flotta i Östersjön år 1811” och avslutningsvis en alfabetisk lista med registerflikar över signaler under rubriken ”Stafvelse och terminations tabell” omfattande knappt 3000 ord och fraser. Den andra avdelningen med titeln ”Signal bref” och bestående av en förteckning över 515 olika signalers betydelser, ett kapitel med rubriken ”Natt signaler med lanternor och raquetter” och avslutningsvis kapitlet ”Med bällar af svart segelduk öfver timmerband”.

3.200 kronor

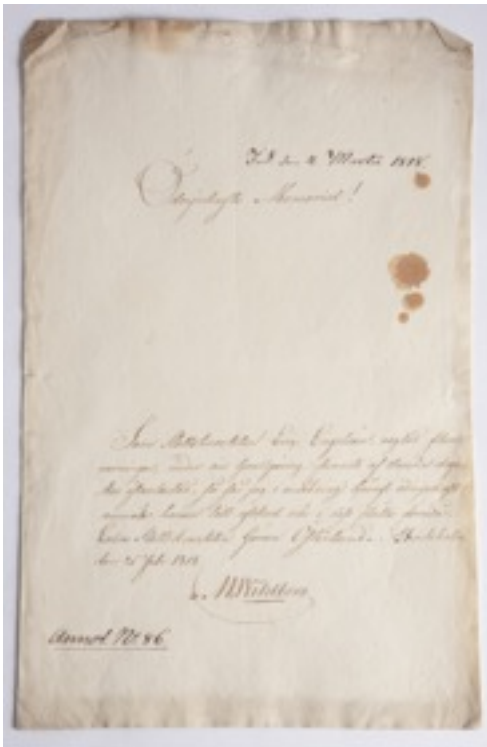

[Räkenskaper tillhörande hovrättskommisarien C. G. Dahlgren i Östergötland. 1815-1816]

Handskrift. 4:o. (84) s. + 1 insatt kvittens signerad av Gustaf von Rök. Nött samtida halvfranskt band med fem upphöjda bind och handskriften titeletikett (”Räkningar och liquider samt annotaioner öfver egne och mig i commission lemnad lagsökningar och rättegångar med räkningar deröfver”) på främre pärm. Bandet med avskavningar, inlagan med enstaka fläckar och 5 blad med litet maskhål utan textförlust. Inlagan på blåtonat papper.

Räkenskapsbok tillhörande hovrättskommisarien och hovkamrern C. G. Dahlgren, bosatt i Särstad, Östergötland. Handskriften upptar räkenskaper för drygt 50 olika tvister under åren 1815-1816; gällande bl.a förmynderi, besittning av jord, bouppteckningar och skulder. De inblandade i målen är alltifrån bönder, snickare och timmermän till bataljonsläkare, byggmästare, rusthållare, gästgivare och adelsmän. Dahlgren reste vida omkring Östergötland i sin tjänst och en mängd orter nämns; bl.a Olerum, Särstad, Norrköping, Viby, Frängsbo, Åby, Linköping, Kimstad, Åkerby och Vadstena. Utöver arvoden är en mängd utlägg inom tjänsten bokförda för bl.a resor, måltider och övernattningar, men också mer udda utlägg som drickspengar till en trädgårdsmästare är upptaget. Förutom bokföring över kostnader kring de enskilda målen finns även särskilda avsnitt med diverse fordringar och skulder samt för mål bevakade vid lagmanstinget.

3.600 kronor

[Avsked av en försupen slottsknekt 1818].

Handskrift. Folio. (1) s. Fläckar och mörka marginaler

”Ödmjukaste Memorial! Som Slottskneckten Eric Engström, oagtdad flere varningar, under sin tjenstgöring funnit af starcka drycker öfverlastad, så får jag i anledning häraf ödmjukast anmäla honom till afsked och i dess ställe föreslå extra Slottskneckten Göran Österlund, Stockholm den 26 febr. 1818”. Med sekreterarens notering om att brevet inkommit den 4 mars 1818.

400 kronor

[Norskt intyg för smittkoppsympning]. Daterat 20 oktober 1821.

Förtryckt formulär med handskrivna tillägg (1) s. Vikt två gånger på mitten. I litet hål i mitten av dokumentet och revor i marginal som inte stör läsbarheten. En del småfläckar och bläckkrumelurer.

”Kroeppe-indpodnings-attest” för den sjuårige Thorer Christophersen Sutterud i Ås socken, Akershus fylke. Intyget försäkrar att Sutterud den 12 oktober i Kroer blivit ympad med kokoppor och därmed är skyddad mot barnkoppor i framtiden. Undertecknat av H. Hansen, auktoriserad vaccinator i Ås socken. Den engelske läkaren Edward Jenner uppfann 1796 det första vaccinet efter att ha observerat hur mjölkerskor som blivit smittade med kokoppor inte utvecklade smittkoppor. Han använde sekret från kokoppor som han smittade en pojke med för att sedan smitta honom med smittkoppor. Pojken var immun och Jenner hade uppfunnit vaccinet. Han namngav det efter latinets ord för kokoppor ”vaccinia”.

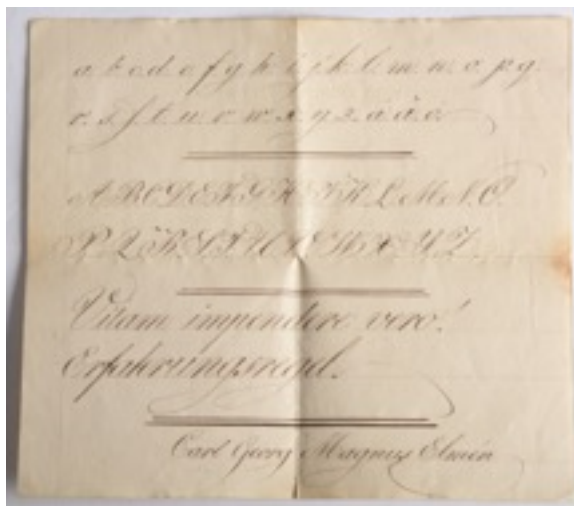
2.500 kronor

[Skrivprov utfört av skolpojke i Stockholms skärgård] Ej daterad, men 1830-tal.

Handskrift på lösblad. En liten fläck i en marginal, vikt 2 gånger, en minimal reva utan att påverka texten, 1 minimalt hål i mittveck utan att påverka texten. Gott skick.

Skrivprov med alfabetet i två utföranden och Juvenalis sentens "Vitam impendere vero" och "Erfahrungsregel" skrivet i vacker piktur. Skrivet och undertecknat av Carl Georg Magnus Elmén. Elmén föddes 1825 på Ljusterö, son till patron Pehr Arvid Elmén som enligt folkbokföringen "äger en stor båt om 5 54/100 läster". Elmén tycks ha bott i skärgården hela sitt liv och avled på Nämndö 1910.

400 kronor

[Utnämningar inom sällskapet Par Bricole 1832].

3 dokument rörande Statskommisarie Carl Wilhelm Gråå (1803-1884) i sällskapet Par Bricole. Sällskapet grundades i slutet av 1700-talet i Stockholm, inspirerat av frimurarna och Bacchi orden. Författaren och juristen Clas Livijn (1781-1844) var en av sällskapets mest framträdande personer.

Utnämning till vice guvernör inom Par Bricole för Carl Wilhelm Gråå. Daterad 14 november 1832.

Tryckt och handskrivet dokument. (1) s. Undertecknat av Pehr Westerstrand, Axel Arvid Raab och Clas Livijn. Vikt som kuvert med brutet sigill och adressering "Kammarförvanden Herr C. W. Gråå". Något småfläckig och med en liten reva i högermarginalen, utan textförlust.

"Seende broder! Ådagalagde utmärkte förtjenster inom det lysande Bricoleriet, hafva hos högre grader kommit uti åtanka, och tillskyndat der den förmon, att af dem blifva utnämnd till högt durchseende och högt oförgänglig vice gouverneur, hvilket eder härmedelst tillkännagifves, med vänlig anmodan, att benäget fullgöra, hvad hosföljande circular påbjuder. Stockholm den 14 november 1832, på de styrande mästarne samt riddare och gouverneurs gradernes vägnar..."

+

Utnämning till riddare av första graden inom Par Bricole för Carl Wilhelm Gråå. Daterad 4 mars 1833.

Dekorativt tryckt och handskrivet dokument i stort format. (1) s. Undertecknat av stormästare Pehr Westerstrand, deputerad stormästare Axel Arvid Raab och storkansler Clas Livijn samt med sällskapets sigill. Vikt tre gånger.

”Wi styrande mästare uti det lysande sällskapet P. B. hälse dig broder C. W. Gråå med glädje och gamman! Med anledning af ådagalagde utmärkte förtjenster inom vårt lysande samfund, och såsom ett bevis af vår aktning, hafva wi, sedan högre grader funnit dig värdig till befodran, genom detta vårt öppna bref velat kalla och utnämna dig till Riddare af första, eller S. S. graden...”

+

Utnämning till riddare av andra graden inom Par Bricole för Carl Wilhelm Gråå. Daterad 19 april 1834.

Dekorativt tryckt och handskrivet dokument i stort format. (1) s. Undertecknat av stormästare Pehr Westerstrand, deputerad stormästare Axel Arvid Raab och storkansler Clas Livijn. Vikt tre gånger och med en reva i nedre marginal vilken skär in i Raabs signatur.

”Wi styrande mästare uti det lysande sällskapet P. B. hälse dig broder C. W. Gråå med glädje och gamman! Med anledning af ådagalagde utmärkte förtjenster inom vårt lysande samfund, och såsom ett bevis af vår aktning, hafva wi, sedan högre grader funnit dig värdig till befodran, genom detta vårt öppna bref velat kalla och utnämna dig till Riddare af 2dra, eller K. S. graden...”

2.200 kr

[Utnämning till riddare inom Timmermansorden för Carl Wilhelm Gråå 1837]

Handskrift. (1) s. Dekorativt skriven handskrift i stort format med 8 signaturer och 10 sigill, var av ett hängande i bricka från blått sidenband inflätat i dokumentet. Vikt som kuvert. Några småfläckar och klippt i övre högermarginalen. Mycket vackert dokument.

Statskommisarie Carl Wilhelm Gråås (1803-1884) utnämning till riddare inom Timmermansorden: ”Kammarförvandten, riddaren af hvita bandets, dufvans och svarta bandets orden, öfver mästaren och leviten af alla skiften, den högtuplyste brodern Carl Wilhelm Gråå är född den 18 augusti 1803. Efter fulländade studier ingick han 1821 på den civila tjenstemanna banan såsom extra ordinarie i Kongl. Stats Contoiret, hvarest han tid efter annan befordrades och sednast 1835 till kamarförwandt. Timmermans Ordens Hospitals Direction står för närvarande och sedan sistnämnde år hos honom i förbindelse för dess nitfulla fullgörande af secreterare tjensten inom denna direction. År 1833 den 2dra mars såg han första gången en blick af det allseende ögat, som skådar huru ordens förbindelser afgifwas och uppfyllas. [...] Han blef till riddare af den ädla engelska belöningen dubbad den 25 dagen uti november månad år Christi 1837. [...] På den högst uplyste Stormästarens vägnar...”.

2.300 kronor

[Stambok med bidrag daterade 1843, 1873-1877, och ett häftet daterat 1834]

Två klotask med 13 skrivna lösa blad + 1 kolorerat kopparstick på kartong + 1 kuvert med torkad blomma + 1 häfte om 10 blad, varav 4 skrivna + 5 blanka lösa blad. Askens lätt nött med guldpresad titel ("Album") på främre pärm, blindpressad pärmdekor på bägge pärmarna och guldfärgade kanter. En svag repa lodrät över främre pärm och askens innerkanter något lösa från ryggen. De lösa bladen med guldfärgade snitt. Askens innerlock nästan helt loss, sidenband nött. De skrivna bladen med enstaka småfläckar, 1 blad med torkad blomma med viss förlust, kopparsticken slarvigt efterkolorerade och med övre guldrum skadad och fläckad samt med spår av sidenband i vänstermarginal, häftet med ett par småfläckar och ett par nålhål.

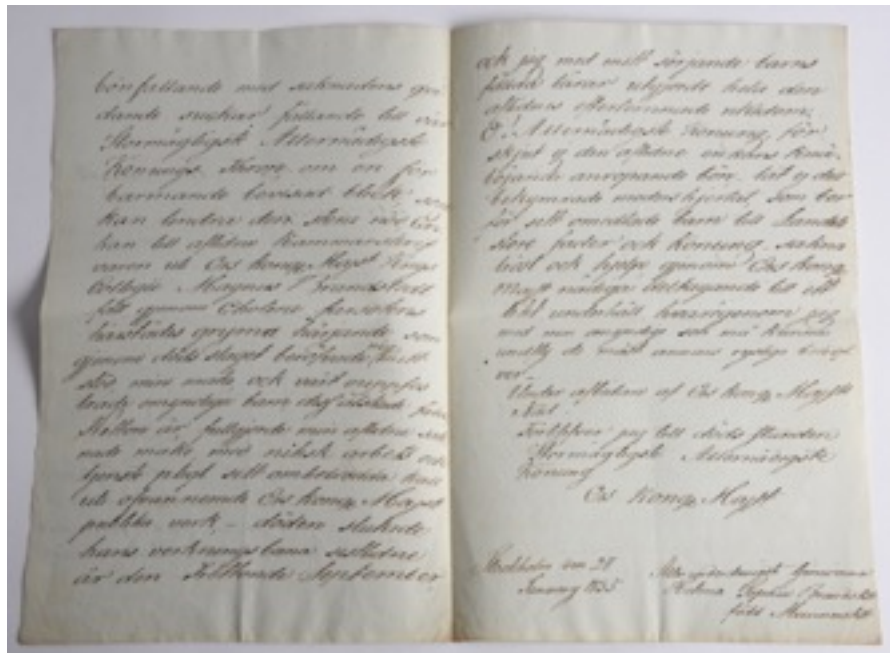
Stamboken innehåller ett litet häfte med titeln "Ritbok för Louise Schött d: 9 november 1834" med vänskapsbetygelser från "Fanny", "Carolina" och Caroline Åhmansson samt en blomsterteckning. De lösa bidragen bestående av 3 teckningar utförda av A.P Erikson, "Hildegard W-g" och Elisabeth Westerberg, 1 uppklistrad torkad blomma med hälsning från "Elin W-g" och 9 blad med hälsningar och dikter undertecknade av Gösta Jonzon, Majken Sundahl, "Anna", Elise Sundelin, Fanny Edström, "Hildegard W-g" och Agnes Wahrberg samt ett med otydlig signatur och ett osignerat. Kuvertet med den torkade blomman med blyertsanteckning om att blomman plockats på Gusums kyrkogård 19 juni 1873. Möjligtvis har boken tillhört Louise Charlotta Sofia Fredrika Schött (1824-1894), vilket stämmer geografiskt med Östergötland.

3.400 kronor

[Anhållan till kungen om ekonomiskt bistånd för änka som förlorat sin man i kolera 1835]

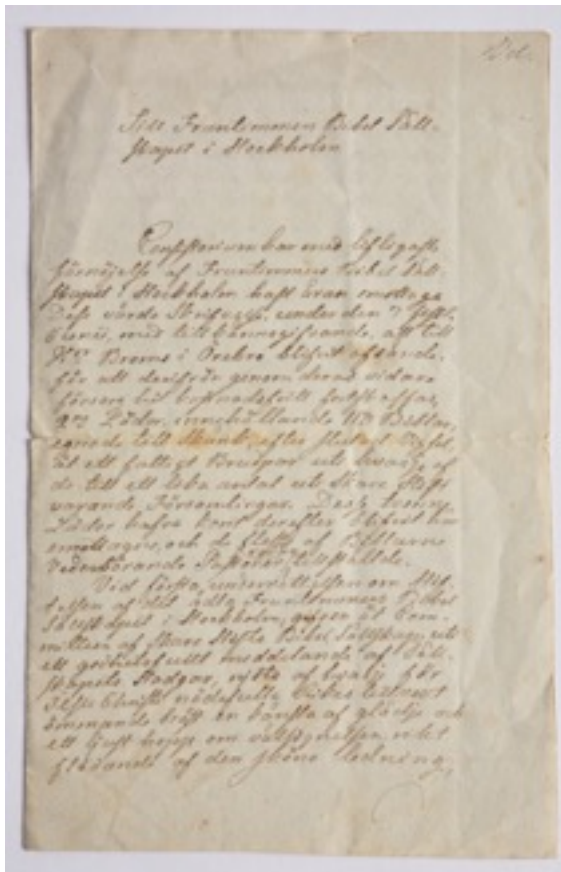
Handschrift. Folio. (4) s. varav 1 blank. Vikmärken och enstaka ljusa fläckar.

Brevet inleds ”Med djupaste wördnad vågar en värn- och medel-lös bekymrad moder och enka, under armodets ock kjänslans heta tårar bönfällande med saknadens quidande suckar fjällande till vår Stormäktigste Allernådigaste Könungs Thron, om en förbarmande bevisad blick som kan lindra den stora nöd e n k a n t i l l a f t i d n e kammarskrifvaren uti ers Kongl. Majst. Krigs Collegii Magnus Brandstedt fått genom Cholera farsotens härstäds grymma

härjande, som genom döds slaget beröfvade mig mitt stöd, min make ock vårt ouppfostrade omyndiga barn dess älskade fader”. Daterat 24 januari 1835 i Stockholm. Skriven med vacker kalligraferad piktur. Koleraepidemien nådde Stockholm i augusti 1834, efter att ha brutit ut i Göteborg en månad tidigare. Epidemien skördade 3400 liv i Stockholm innan den kunde stoppas.

800 kronor

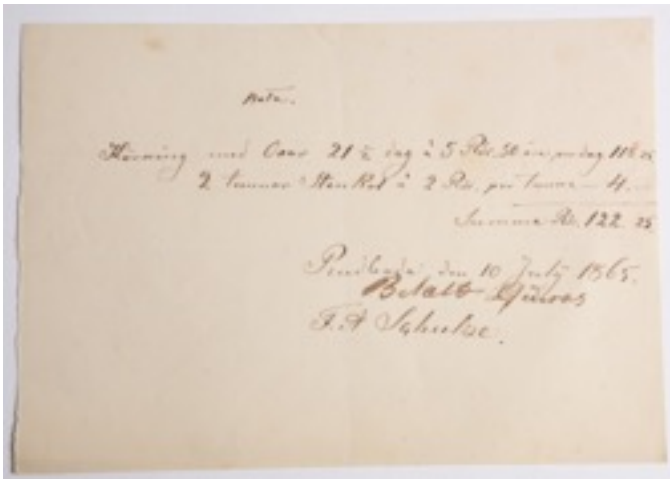

[113 biblar till fattiga brudpar från Fruntimmers Bibel-sällskapet] Ej daterad, men 1800-talets mitt.

Handschrift. 8:o. (4) s. varav 1 oskriven. Småfläckig, vikt horisontellt, ett litet hål i mittvecket utan att påverka texten och ett par små revor i marginal.

Tackbrev från Konsistoriet i Skara till Fruntimmers Bibel-Sällskapet i Stockholm för att ha skänkt ”2ne lådor, innehållande 113 biblar egnade till skänk, efter slutad vigsel åt ett fattigt brudpar uti hvarje af de till ett lika antal uti Skara stift varande församlingar.” Fruntimmers Bibel-Sällskapet bildades i Stockholm 1819 med syftet att framskaffa biblar till fattiga brudpar i hela landet. Efter en blygsam start med några hundra biblar om året hade man 1863, under ett år, delat ut över 15000 biblar. Biblarna som delades ut var präglade i guld ”Af Fruntimmers Bibel-Sällskapet i Stockholm” på främre pärm.

600 kronor

[Räkning för körning med oxar på Lidingö 1865].

Handskrift på lösblad. Vikmärken, ett par småfläckar. Gott skick.

Räkning för körning med oxar under tjugoen och en halv dag á 5 riksdaler och 50 öre per dag samt för leverans av 2 tunnor stenkol á 2 riksdaler per tunna. Undertecknat av skräddarmästaren Fredrik August Schultze, ägare till Rudboda gård på Lidingö. Daterad 10 juli 1865.

300 kronor

[Samling handskrivna dokument rörande en begravning i Stockholm 1867]

Testamente, daterat i Stockholm 23 februari 1851. 4 s. Egenhändigt skrivet och undertecknat samt med sigill. I aktomslag med Stockholms rådhusrätts sigill samt en mängd noteringar. I kuvert märkt "Testamentariska dispositionen". + Tillägg till testamente, daterat 18 mars 1861. 1 s. Egenhändigt skrivet och undertecknat. + Tillägg till testamente, daterat 5 oktober 1863. 2 s. Egenhändigt undertecknat. + "Vid Majorskan Marcklins graf", daterad 11 april 1867. 12 s. + 12 Kvittenser rörande begravningen, daterade april-maj 1867. + Beställning av inskription till gravsten, ej daterat. 2 s. + Protokoll för offentliga auktion då Marklins ägodelar såldes, daterat 8 oktober 1867. 10 s.

I övergripande gott skick med enstaka fläckar och skador.

Samling handskrivna dokument rörande stockholmskan Carolina Erica Marklins (1776-1867) dödsbo och begravning. Samlingen innehåller Marklins egenhändigt skrivna testamente i 7 punkter

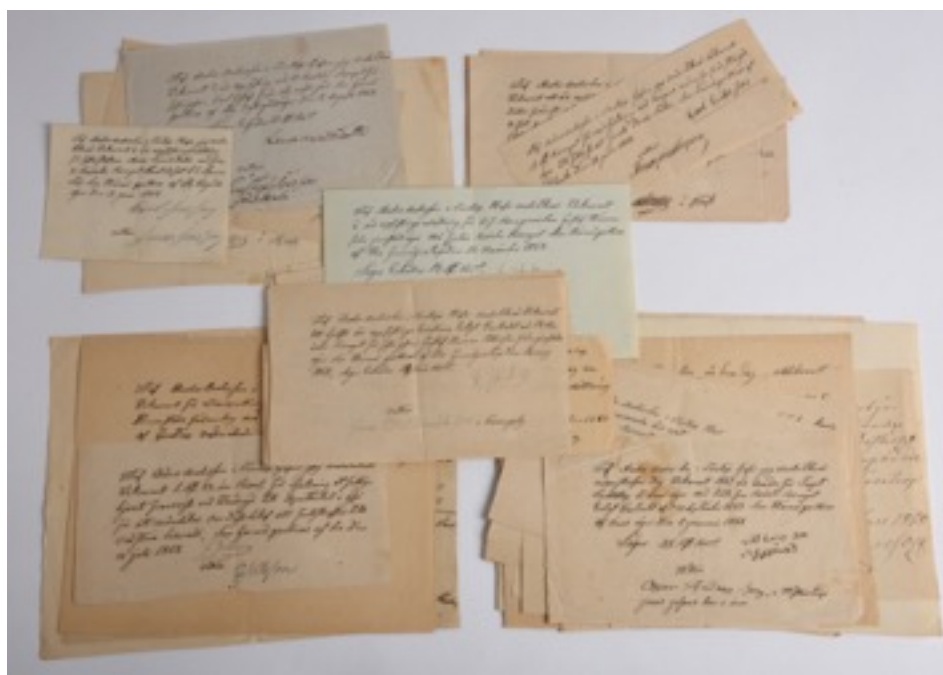
som inleds: ”Som ej lifstiden beror af oss sjelfva utan en högre magt har utsett den, så er det en skyldighet medan helssa och ett sunt förnuft som herren mig gifvit på mina gamla dagar och ej farhåga för döden att göra min disposisjon och thestamente som följer. Som jag sjelf genom hushålning och efter 30 års äncke stånd har förvärfvat det mesta af min förmögenhet och qvarlåtenhet som synes af bouptäckningen efter min man, äger jag rättighet att bortgifva till hvem jag behagar min qvarlåtenkap.” Två tillägg till testamentet rörande en ränteutbetalning och diverse kläder, bl.a en sidenkappa.

Samlingen innehåller också 12 kvittenser i anslutning till begravningen rörande kostnader för bland annat litograferade begravningskort, sorgekonfekt och bakverk, körsångare från Kungliga Operan, balsamering av kroppen, likkista, gravgrävning och för en gravsten i granit med inhuggna förgyllda bokstäver. Beställningen av denna inskription medföljer även, med den fulla inskriptionen på ett separat blad. Fortsättningsvis ett häfte innehållande ett klagotal betitlat ”Vid Majorskan Marcklins graf”. Avslutningsvis innehåller samlingen ett omfattande protokoll om 114 poster över de av Marklins ägodelar som såldes på offentlig auktion. En unik samling dokument rörande ett dödsfall och en begravning i Stockholm på 1800-talet.

5.000 kronor

[Samling handskrivna kvittenser rörande fattighuset i Stora Åby, Östergötland 1868]

46 handskrivna kvittenser i lösblad. Vikmärken, enstaka fläckar och revor.

Samlingen innehåller 19 kvittenser på utbetalt fosterbidrag för namngivna ”fattiggossar” och ”fattig flickor”, kvitterade av ordföranden för fattigvården Anders Andersson. De flesta är skrivna i samma hand, troligtvis Anderssons eller en sekreterare, och underskrivna av mottagaren (ibland endast som bomärke då mottagaren inte varit skrivkunnig). Bidragets storlek varierar något,

men den vanligaste summan för ett halvårs omhändertagande var 12 riksdaler och 50 öre. Utöver fosterbidragen innehåller samlingen 25 kvittenser för bland annat inköpta varor till fattighuset, transporter av fattiga och reparationsarbeten. Samlingen innehåller även 2 kvittenser på likkistor beställda till fattighuset. En unik samling fattigvårdshistoria som ger kännedom om de ekonomiska förutsättningarna för fattigvården i Östergötland i mitten av 1800-talet.

900 kronor

”Frisedel. Wid denna dag förrättad mönstring med Kongl. Jemtlands Fältjägare-corps’ beväringmanskap har Jöns Jönsson i Kyrkbyn som är född den 6 juli år 1852 och mantalskrifven i Hede socken blifvit, såsom oförmögen till krigstjenst, befriad från den honom eljest, enligt kongl. kungörelsen den 13 november 1860, åliggande beväringsskyldighet; hvilket härmed till bevis meddelas. Mönstringstället Hede den 9 mars 1872.”

Förtryckt formulär med handskrivna tillägg, i senare enkel metallram. Ramen med ett par skador, främst i vänstra övre hörnet, och baksidan med spår av borttagen tejp. Dokumentet något solkigt och med 1 horisontell och 3 lodräta vikmärken samt en del skrynklor. Undertecknat av mönsterherren.

Frisedel för den 20-årige Jöns Jönsson i kyrkbyn Hede, Jämtlands län, att undslippa militärtjänstgöring. Före 1860 kunde militärtjänstgöring undvikas genom att uppbringa någon annan i ens ställe och före 1872, samma år denna frisedel är utfärdad, kunde genom sk. friköpsrätt ett belopp om 100 riksdaler betalas för att undvika värnpliktstjänstgöring. Då friköpsrätten drogs in var alla män mellan 20-25 år skyldiga att inneha ett vapen till landets försvar förutom de som blifvit beviljade frisedel på grund av sjukdom eller annan oförmåga, vilket var fallet för Jöns Jönsson.

600 kronor

[Fraktsedlar för transport av vin med ångfartyg 1873-1877]

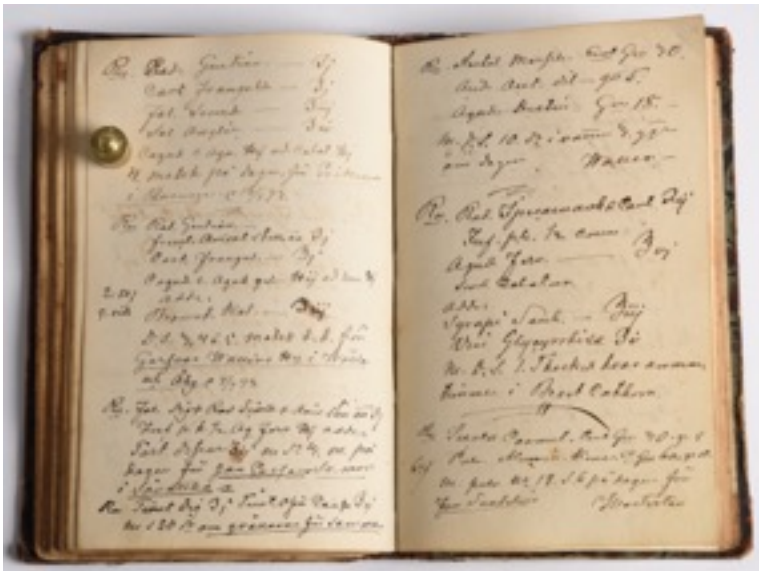

5 fraktsedlar daterade 1874-1877 + 3 kvitanser daterade 1873-1875. Delvis tryckta och delvis handskrivna fraktsedlar. Vikmärken och ett par småfläckar. 2 av fraktsedlarna och 2 av kvitenserna med minimala hål efter nål samt 1 fraktsedel med ett litet hål i text.

Fraktsedlar för ångbåtstransport av vin och portvin. 3 fraktsedlar på svenska för transport från Stockholm till Näsby med skeppet Gripsholm, till Köping med skeppet Maria och till Västerås med skeppet Aros. 2 fraktsedlar på engelska; den ena utfärdad av Stockholm Steam-Ship Company för transport från London till Stockholm med skeppet Presto och den

andra för transport från Porto till Stockholm med skeppet Nils Magnus. De svenska skickade, och de utländska mottagna, av vinhandlaren Herman Tydén (f.1842). Tillsammans med 3 kvitenser för vin, också dessa för Herman Tydén, utfärdade i London och Porto. 2 av fraktsedlarna med vackra vinjetter föreställande ångbåtar, och 1 med vinjett föreställande hamnen i Douro, Portugal. En fin samling med välbevarade fraktsedlar från ångbåtsfartygens tid.

2.200 kronor

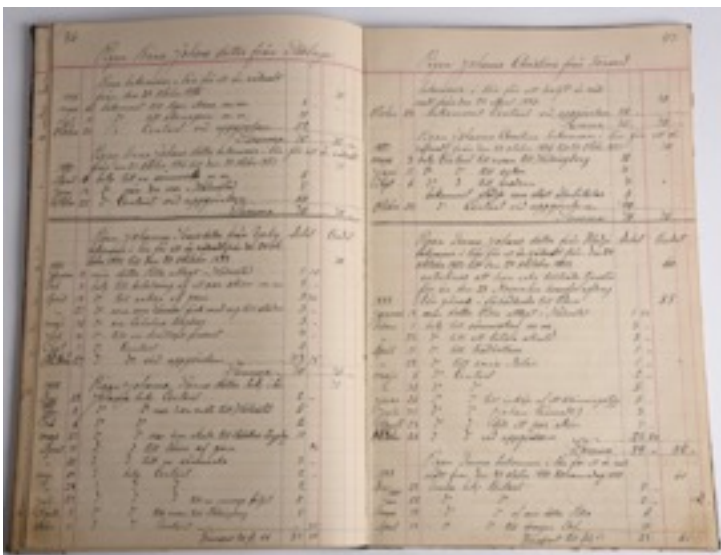
”Diverse recepter tillhöriga W. O. Swanbeck”. Sannolikt påbörjad under 1800-talets mitt med dateringar 1874-1880.

Handskrift. 8:o. (176) s., varav ca 24 oskrivna. Hårt nött halvfranskt band med dekorerat pärmpapper. Inlagan sprucken på 1 ställe med ett par blad delvis loss, inlagan genomgående med fläckar i marginal och text.

Läkemedelsbok tillhörig Wilhelm Oscar Swanbeck (1825-1880) med en mängd recept. Innehåller bland mycket annat: spanskt flugplåster, sjölöksplåster, hjortronsalt, kinapulver, bröstkakor med opium, laxerande

kräkpulver, hoffmans droppar, magvatten, skabbsalva och blodrenande dekokt som botemedel mot bland annat huvudvärk, inflammatorisk värk i ögat, rödsot, tandvärk, gikt, skörbjugg, vatten i lungsäck och kolera. En del av läkemedelsrecepten med angivelse ifrån vilken läkare de är hämtade; exempelvis Hvasser och Ramström. Wilhelm Swanbeck var bruksförvaltare i Viksta, Uppland och står i folkbokföringen som rusthållare och inspektor över egendom tillhörig familjen Brahe. Under ett antal av recepten står det för vem kuren är tillbredd; där finns ett recept för ”Grefve Brahe” (möjligtvis Nils Brahe, ägare av Skoklosters slott i närheten), ”Grefve Wrangel”, ”Ströms hustru i Bro”, ”Lunds dotter” och ”Anders Hanssons piga”. Handskriften är med all sannolikhet påbörjad långt innan första dateringen 1874, som förekommer sent i handskriften, förutom en datering 1880 på främre pärms insida (Swanbecks dödsår). En viss variation i pikturen mot slutet av handskriften vilket tyder på att någon annan tagit över skrivandet mot slutet. Den enda identifikationen för ägaren till handskriften är ”W. O. Swanbeck” skrivet på titelbladet, identifieringen har gjorts genom platser nämnda i texten och ett recept nedskrivet ”för Nanna”, Swanbecks dotter. Swanbeck tycks inte ha haft någon medicinsk utbildning och många av recepten i boken placerar honom snarare i en folkmedicinsk tradition än den skolmedicinska. En fascinerande läkemedelsbok som tycks ha tillhört en så kallad ”klok gubbe”, som behandlade både grevar och pigor.

7.500 kronor

[Tjänstehjonsbok för Tönnersa gård, Halland 1876-1894]

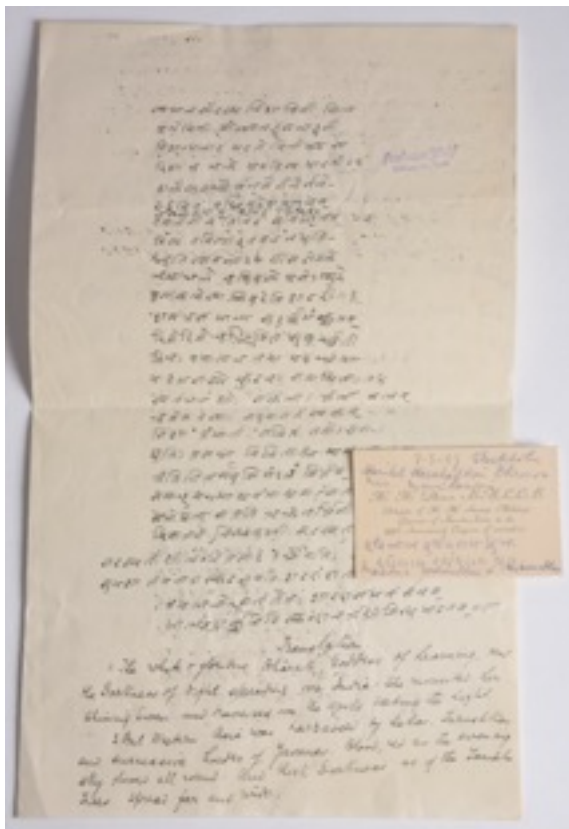
Handskrift. Folio. (106) s. Nött halvklotband med marmorerade pärmar och handskrivnen titeletikett (”Tjänstehjons bok”). En del småfläckar och bläckfläckar, främst i marginaler men på ett par ställen minimalt påverkande texten. 1 blad med pappersförlust påverkande 4 rader datum, men ingen övrig text.

Bokföringsbok över kostnader för tjänstehjon på Tönnersa gård i Halland. Gården ägdes av lantbrukaren Johannes Larsson (1832-1910) och handskriften

upptar ett 40-tal pigor, drängar och ryktare, vilka arbetade med gårdens djur. För varje anställd anges först årslönen och därefter en detaljerad lista på uttag från denna lön under året och syftet för uttaget. Utbetalningen av det som återstod efter avdrag av årslönen utbetalades den 24 oktober vilket enligt Tjänstehjonsstadgan var reglerad som flyttningsdag åtföljd av den årliga friveckan. Lönerna betalades ut efter behov under året och bokföringen listar uttag för exempelvis inköp av kläder, skor, fläsk, ärtor, sill och grisar. Andra exempel på kostnader som tjänstefolket behövde ta ut delar av sin lön för är läkarbesök, bröllop, begravningar, koppning hos barnmorska, resor till mönstring och besök vid marknaderna i Laholm och Halmstad. För statarna betalades lönen delvis ut i natura och exempelvis meddelar bokföringen att statdrängen Johannes Jönsson under ett år tjänade 120 kronor kontant och ”4 tunner råg, 3 tunner korn, 1 kanna skummad mjölk om dagen under winter månaderne samt 1 1/2 k.a lika beskaffad mjölk under sommar månaderne jemte 3 tunner potäter”. Handskriften innehåller ingen uttrycklig information om att den kommer ifrån Tönnersa gård, identifikation har gjorts genom arkivsökningar på de namn som finns upptagna i räkenskaperna. Handskriften, med sin detaljerade information om löner och utgifter, ger en fascinerande inblick i ekonomin hos statare och andra tjänstehjon under 1800-talets andra hälft.

1.400 kronor

(Dhruv, Harilal Harshadrai). **[Hyllningsdikt till Oscar II på sanskrit uppläst under Orientalistkongressen i Stockholm 1889]**

Handskrift. Folio. (4) s. varav 2 blanka. Vikmärken och ett par småfläckar. Stämplad "Professor Wulff. Kiliansgatan, Lund" på första sidan och med byertsnoteringen "H. H. Dhruwa 7-9-89, VIII:e Congrès des orientalistes, Sthm" på sista skrivna bladet. Medföljer även Dhruvs viskort: "H. H. Dhruwa B.A.L.L.B. Delegate of H. H. Srimant Mâhârâja Guicowar of Baroda-India to the VIII:th International Congress of Orientalist", med noteringar i blyerts med dateringen "7-9-89 Stockholm".

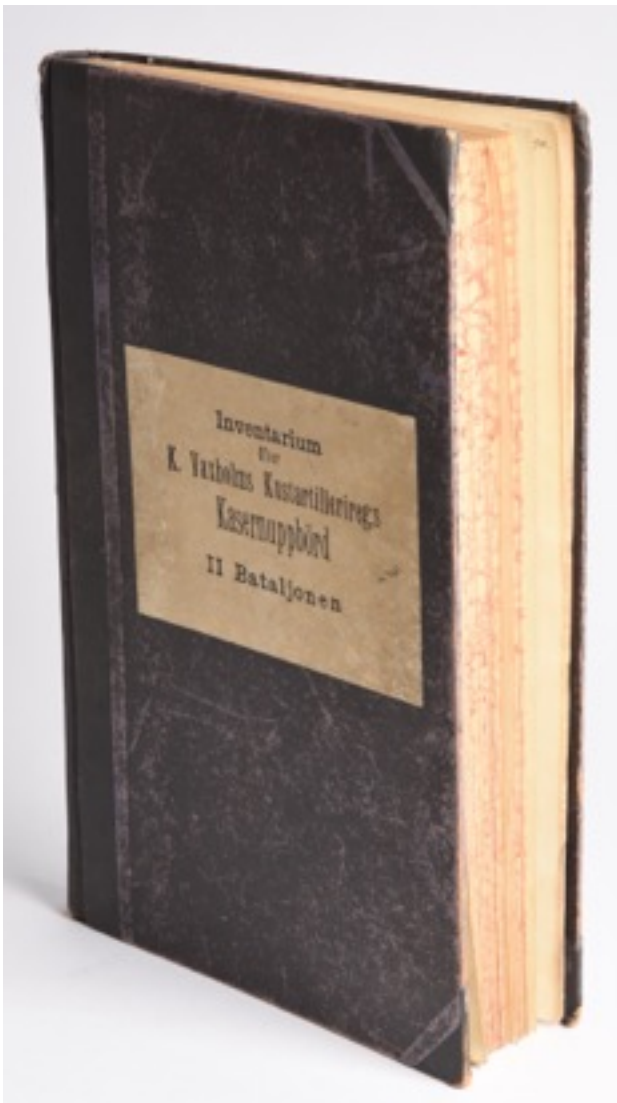
Advokaten, poeten och kännaren av sanskritlitteratur Harilal Harshadrai Dhruv (1856–1896) besökte 1889 den 8:de internationella orientalistkongressen. Kongressen hölls i i Stockholm och Kristiania 1-12 september med 530 deltagare, varav merparten var från utomnordiska länder. Liknande kongresser hade hållits 1881 i Berlin och 1886 i Wien, men kongressen i Stockholm och Kristiania var betydligt mer välbesökt med deltagare från Norge, Danmark, Finland, England, Ryssland, Tyskland, Portugal, Belgien, Frankrike, Nederländerna, Grekland, Österrike-Ungern, Rumänien, Serbien, Schweiz, Förenta Staterna, Egypten, Spanien, Italien, Turkiet, Persien, Abessinien, Brasilien, Colombia, Indien,

Siam och Japan. Denna handskrift består av den hyllningsvers Dhruv läste upp på avslutningsceremonien i Stockholm den 7 september, innan kongressen flyttades till Kristiania dagen därpå. Texten består först av dikten på sanskrit och sedan följer en engelsk översättning. Dikten berättar om gudinnan Bharati, som efter att mörkret fallit över Indien rider på sin skinande svan mot nordligare breddgrader sökande efter ljuset. Längs vägen ser hon länder trakasserade av skyterna och turkarna, bevittnar hur Egypten är fyllt av mörker och hur Rom och Grekland fallit. Till sist kommer hon till Nordens folk; som lever i frihet, välstånd och styrka. I näst sista versen

hyllas den lysande kung Oscar; prins, poet och filosof, som önskas välgång och att han må regera i hundra år. Dikten avslutas med att Indien och Skandinavien ska bestå så länge solen och månen, och bergen och haven finns till. Dhruv berättar om sina upplevelser av kongressen i sin bok *"Baroda State Delegate At The VIII International Congress of Orientalists, Stockholm (Sweden) and Christiania (Norway) (1889)"*, där denna dikt, med en del signifikanta ändringar, finns avtryckt. Handskriften och visitkortet har givits till den svenska språkforskaren Fredrik Wulff (1845-1930) samma dag som dikten lästes upp.

1.800 konor

"Inventarium öfver K. Vaxholms Kustartilleriregementes kasernuppbörd, II. Bataljonen". 1912.

Handschrift. Folio. 207 uppslag, (8) s. Nött samtida halvklotband. Titeletikett på främre pärm och rygg, ryggetiketten skadad. De 207 paginerade uppslagen skrivet med bläck på vänstersidan och högersidan antingen tomma eller med slarvigt skrivna noteringar, uträkningar och skisser på högersidan. 1 tomt blad helt löst, 2 blad utrivna med oklar textförlust, 2 blad klippta i övre marginal med oklar textförlust, efter de paginerade sidorna en mängd utrivna sidor innan bihanget på 8 sidor, troligtvis utan textförlust då pagineringen stämmer med innehållsförteckningen. Titelblad och innehållsförteckning maskinskrivna och titelbladet med texten "Fastställes. Vaxholm den 7 mars 1912" och signerat av regementeschefen Karl Wirgin.

Förteckning i 15 avdelningar över inventarierna vid Kungliga Vaxholms Kustartilleriregementes andra bataljon. Förteckningen listar alla inventarier tillhörande bataljonen uppdelat efter lokal med avdelningar för kanslibyggnaden, regementeschefens rum, underofficersmässen, marketenteriet, kasernvakt och arrester, bataljonsdagunderofficerens tjänsterum, kasernerna, varmbadsinrättningen, kallbadhuset, kadettvillan, inventarier för tillfällig inkvartering, läroverksbyggnaden, snickareverkstaden, yttre belysningen och yttre renhållningen samt ett bihang med förteckning över inventariernas fördelning i kadettvillan.

1.400 kronor

Skyddsbrev för Carl Stephan Etienne Bergman att åtnjuta beskydd av Svenska Kungl. Beskickningens beskydd under 1 års vistelse i Ryssland. Daterat 12 oktober 1918.

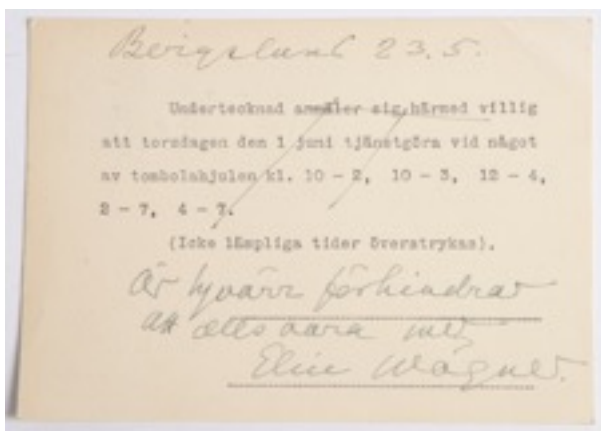

Förtryckt formulär med handskrivna tillägg (33,5x41,5 cm). Vikt 3 gånger, 3 små hål i veck vilka inte påverkar text, och ett par minimala revor i marginal. Fint skick i övrigt.

Ena bladets sida på svenska och andra på sidan på franska med likalydande text. Den svenska sidan lyder, i delvis tryckt och delvis handskrivna text: ”Kungl. Svenska Beskickningen Ryssland lämnar detta Skyddsbrev, som gäller för ett (1) år, till bevis att Herr Carl Stephan (Etienne) Bergman, född den 4 juli 1892 i Dalarö, är svensk undersåte och äger såsom sådan att under dess vistande i Ryssland åtnjuta Kungl. Beskickningens beskydd. Petrograd den 12 oktober 1918”, undertecknat Edv. Brändström, Kungl. Svensk Minister, och

stämplat ”Kungl. Svenska Beskickningen i Petrograd”. Per Henrik Edvard Brändström (1850-1921), svensk militär och diplomat, gjorde sig ett namn som diplomat i och med förvärvande av viktiga avskrifter av ryska handlingar, då han 1885 var i S:t Petersburg som militärattaché. Efter en tid i Sverige återvände han till S:t Petersburg 1906, då i rollen som svensk minister. Som minister var han högt ansedd och behandlades med samma respekt som diplomater ifrån mer betydande länder. Även om han till största del var omtyckt både i Ryssland och Sverige riktades ofta kritik mot honom i den svenska pressen och efter ett rykte om opassande förvaltning av medel ställdes han inför rätta i Svea Hovrätt, vilken dock meddelade en friande dom. Vid Brändströms pensionering från tjänsten 1920 uttalade sig kungen om honom: ”det nit och den plikttröhet, general Brändström städse ådagalagt vid utövningen av honom anförtrodda viktiga ämbeten och uppdrag, och den självständiga hållning, han under svåra förhållanden till gagn för Sveriges intressen intagit.” Brändström var far till krigssjuksköterskan, ”Sibiriens ängel”, Elsa Brändström (1888-1948) som föddes i S:t Petersburg under faderns tid som militärattaché där.

2.200 kronor

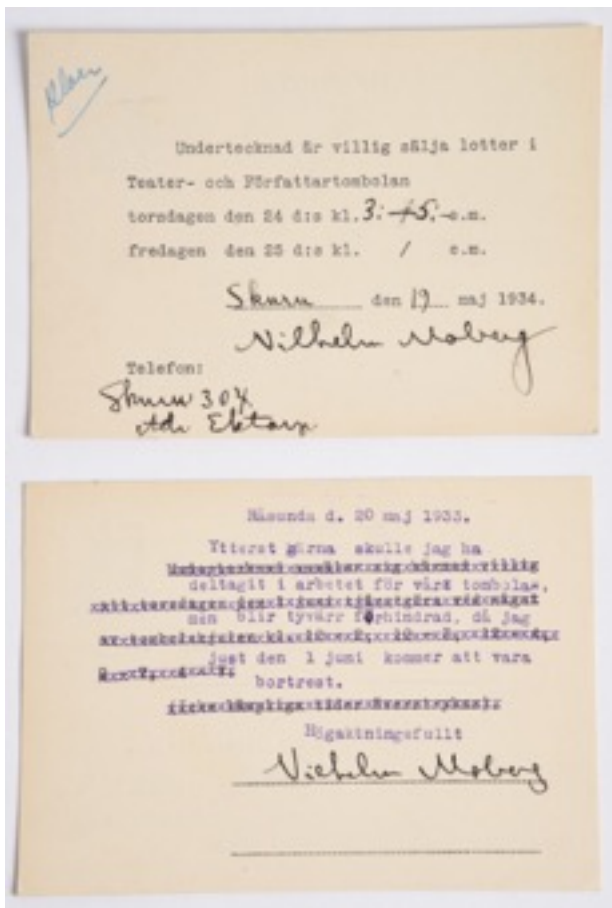
Wagner, Elin. [**Brevkort ställt till Författarelotteriet**]. Maskin- och handskrivet brevkort daterat 1933.

Handskrift. Brevkort med 10 öres frankotecken. Vikmärken i övre vänstra hörnet, ett litet brytmärke i högermarginalen och ett par minimala fläckar.

Brevkort ställt till Författarelotteriet på Hantverkargatan 18 i Stockholm. Förtryckt text med tider för anmälan till tjänstgöring vid tombola vilken Wagner kryssat över och under noterat ”är tyvärr förhindrad att alls vara med” med

efterföljande signatur. Daterat Bergslund 23 maj (1933, endast på poststämpel). Författarlotteriet anordnades av Sveriges författareförening och priserna bestod av allt ifrån böcker till semesterresor.

400 kronor

Moberg, Wilhelm. [Brevkort ställda till Författarelotteriet]. 2 maskin- och handskrivna brevkort daterade 1933-1934.

Handskrift. Brevkort med 10 öres frankotecken. Det ena med minimala fläckar i ena marginalen och det andra med enstaka minimala fläckar.

Brevkort ställda till "Föfattarelotteriet" respektive "Teater- och författarlottet" på Hantverkargatan 18 i Stockholm. Det ena med överkryssad förtryckt text och maskinskriven text där Moberg meddelar att "ytterst gärna skulle jag ha deltagit i arbetet för vår tombola men blir tyvärr förhindrad, då jag just den 1 juni kommer att vara bortrest". Daterat Råsunda den 20 maj 1933 och signerat. Det andra kortet med förtryckt text där Moberg fyllt i att han kan sälja lotter torsdagen den 24:e mellan klockan 15-17. Daterat Skuru den 19 maj 1934 och signerat. Moberg meddelar också sitt telefonnummer "Skuru 304. Adr. Ektorps". Författarlottet anordnades av Sveriges författareförening och priserna bestod av allt ifrån böcker till semesterresor.

750 kronor

Svinhufvud, Pehr Evind. "Härigenom bifaller jag i Helsingfors stad bosatta förra ryska undersåten, fru Helena Utgoff's ansökning att varda antagen till finsk medborgare och tillåter Helena Utgoff att inom sex månader härefter, försedd med sitt frejdbevis inför landshövdingen i Nylands län avlägga föreskriven trohetsed. Avlägges eden icke inom ovannämnda tid, förfaller resolutionen om beviljande medborgarrätt. Helsingfors, uti Statsrådet, den 11 september 1936. Republikens President [Svinhufvuds signatur]"

Maskinskriven myndighetshandling daterad 1936. Folio. (1, 2, blanka, 1) s. Tre signaturer, presidentens papperssigill, Nylands läns stämpel och sex stämpelskattmärken. Vikt en gång horisontell med ett litet hål och fuktfläck i ryggen, något solkade marginaler, några minimala revor i främst nedre marginal. Sista sidan med ett par fläckar i övre marginal.

Beviljande av medborgarskap för ryskan Helena Utgoff undertecknat av Per Evind Svinhufvud (1861-1944), Finlands president 1931-1937 och Yrjö Puhakka (1888-1971), Finlands inrikesminister 1932-1937. Sista sidan med intygande om att Helena Utgoff avlagt trohetsed undertecknat av kanslist på landskansliet i Helsingfors, daterat 2 oktober 1936.

1.000 kronor

Schmid, Antonie (Toni). [Brev till Ernst Nygren med bifogad teckning]. Brev daterat 11 oktober 1955 i Kalimpong.

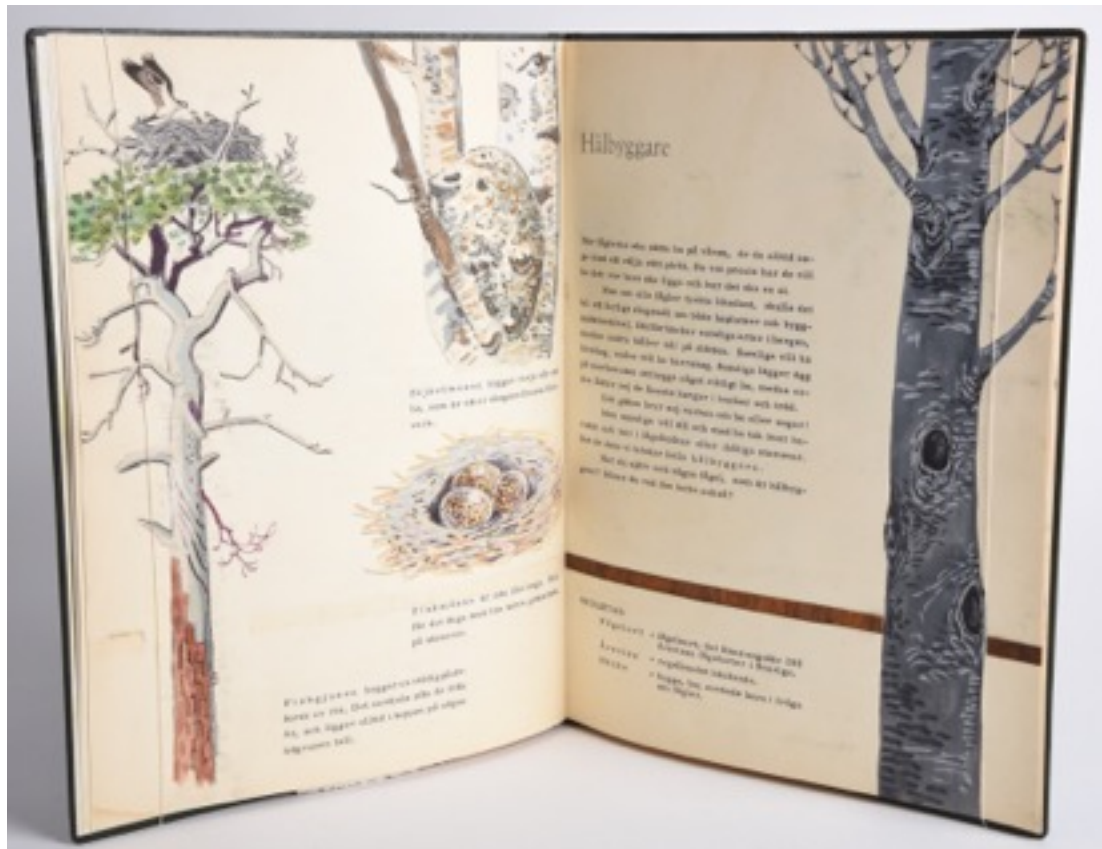

Handskrift. 4:o. (2) s. Handskrivet brev i kuvert med flertal etiketter och sigill, adresserat "Arkivråd fil. dr. Ernst Nygren Floragatan 21 Stockholm Sweden" med avsändare "T. Schmid. Himalayan Hôtel, Kalimpong W. Bengal, India". Brevet signerat "Tillg. Toni Schmid". Bifogat blocktryck i flerfärg föreställande "några nepalesiska hantverkare, rätt så naturtrogna", på handgjort grovt papper.

Schmid rapporterar att den stora frågan bland buddhisterna för tillfället är huruvida Dalai Lama ska komma till festligheterna i Bodhgaya 1956 eller inte. Hon skriver vidare att vädret är behagligt efter monsunen som "var ganska obehaglig" med blodiglar som satte sig på kroppen så fort man gick ut. Vidare diskuteras förvärvande av buddhistiska handskrifter. Hon meddelar att hon väntar på en Kangyur (Buddhas tal) och att hon ska köpa en Tengyur (buddhistiska kommentarer och utläggningar) om Gösta Montell (1899-1975) lyckas få ihop de 15000 rupier som behövs efter det att Gustaf VI Adolf dragit sig ur projektet då han tycker det är för dyrt. Slutligen skriver Schmid att hon bifogar några nepalesiska frimärken då "Hallberg eller någon annan på riksarkivet" samlar, dessa saknas dock då de troligtvis nått sin adressat. Toni Schmidts (1897-1972) största insats som historiker var arbetet med att katalogisera de tusentals medeltida handskriftsfragment använda som omslag till räkenskapshandlingar som finns i svenska arkiv. Vid sidan av detta arbete reste hon under längre perioder i Nepal, Indien och Burma där hon förvärvade en mängd viktiga äldre buddhistiska handskrifter till Statens etnografiska museum. Hennes resor finns skildrade i böckerna "Tantrisk mark", 1956 och "Buddhas vägar: en reseberättelse från Tibets gränstrakter", 1959.

1.500 kronor

Malm, Anders Erik och Wiberg, Harald. "Hålbyggare". Daterad 1960 och 1977.

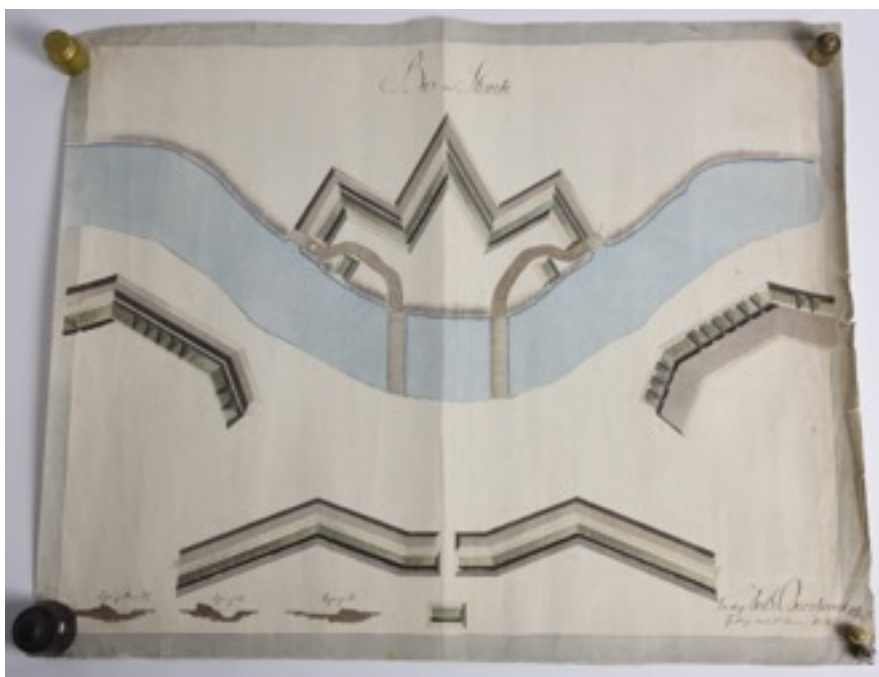

Handskrift. Folio. (19,1, blank) s. Modernt grönt skinnband med sparsam guldornering på pärmarna och främre pärm med guldpressad titel ("Hålbyggare Anders Erik Malm - Harald Wiberg"). Främre försättsbladet delvis löst. En del avfärgningar från akvarellerna mot motstående sida och en sida med tippex och fläckar. Ett blad med en femtedel av bladet bortklippt, där en illustration då saknas samt delar av texten av en inklistrad artikel om byggandet av fågelholkar på motstående sida; troligen gjort av författaren själv. Ett par applikationer något lösa. Tryfferad med ett originalfotografi med text i bläck på baksidan lydande: "Ulla och Anders Erik julen 1947. Köket på Vinterviken".

Originalmanus till en utgiven barnbok om fåglar. En maskinskrift på främre försättsbladet förklarar syftet: "Den här boken finns i ett enda exemplar! Texten maskinskriven, bilderna 'handmålade'. Det var 1960, som Harald Wiberg och jag knåpade ihop detta förslag till en faktaskrift för barn och ungdom. Tanken var att Jägareförbundet skulle samarbeta med något annat förlag om utgivningen. Men alla tilltänkta partners backade ut: tryckerikostnaderna blev på tok för höga. Allting avstannade vid en vacker tanke...". Signerat "Anders Erik M. 24/8 1977". Innehåller ca 30 handmålade akvareller, varav flertalet stora och 5 helsides. Ett av bladen föreställande tre mesar med texten "Här har mesarna värme och skydd under vinternatten! en riktigt säkra kan de aldrig vara. Klipp ut bohålet får du se vad som kan hända...." och en utvikbar del vilken visar en sparvuggla när den lyfts upp. Manuskriptet har 3 sidor med rutor med artnamn där det är tänkt att barnet själv ska klistra in fåglar med ett par exempel redan ifyllda med målade fåglar. Det tycks som att tanken har varit att dessa klistermärken med fåglar skulle medfölja den utgivna boken. Den innehållsförteckning som finns på titelbladet stämmer inte helt överens med innehållet där ett kapitels namn bytts ut och det sista kapitlet helt saknas. Journalisten Anders Erik Malm (1922-1984) och konstnären Harald Wiberg (1908-1986) arbetade bland annat tillsammans med naturprogrammet Korsnäsgrården för Sveriges Television. Ett mycket charmigt originalmanuskript för en fågelbok för barn som aldrig såg dagens ljus.

4.000 kronor

Teckningar

[Befästningsritning] **”Bro-Skants”**, ritad av **Axel Gabriel Oxenstierna**. 1802.

Akvarellerad befästningsritning. Mittveck och några småveck, en reva med äldre lagning i marginal som tränger in något i bildyta och några smårevor i marginal, några småhål i marginalerna och några minimala hål i bildyta. Ritad på randat skrivpapper med vattenstämpel från D & C Blauw.

Egenhändig notering *”Ritadt af Axel G. Oxenstierna, Carlberg den 5:e februari 1802”* i nedre högermarginalen och notering

”Mycket berömligt, 12/2 1803” på baksidan. Axel Gabriel Oxenstierna af Korsholm och Wasa (1787-1808) föddes i Vasa i Finland och antogs som kadett vid Karlberg 1800 och examinerades därifrån 1804. Efter studierna var han fänrik vid Bohusläns regemente, blev löjtnant i armén 1807 och utnämndes till kapten i armén i maj 1808. Han dog i fält månaden därpå vid Lervik i Norge.

1.500 kronor

[Akvarellporträtt föreställande musikleärarinnan Ulrika Fredrika Munck af Rosenschöld]. Ej daterat, ca 1830. + **[Porträttfotografi från Georg Gleerups studio i Lund]**. Ej daterat, ca 1870.

Akvarellen i en något nött glasad träram med gulddekor, ramens baksida med tejprenster, med moderna kulspetsnoteringar rörande Rosenschöld på ramens baksida. Fotografiet med noteringen ”Ulla Munk af Rosenschöld” på baksidan.

Ulrika Fredrika Munck af Rosenschöld föddes 4/10 1809 i Hardeberga socken, Malmöhus län. Hon var dotter till häradshövdingen Johan Munck, arbetade som musikleärarinna och förblev ogift. Hon avled i Lund 4/11 1882. Akvarellporträttet avbildar henne som ung flicka medan fotografiet visar henne på ålderns höst hållandes i partituret till Mozarts Requiem.

1.200 kronor

(Kullberg, August af). [4 blyertsteckningar med toaletthumoristiska motiv 1837]

4 teckningar i olika format (195x200 - 195x335 mm). 1 med en större fläck i bildyta, i övrigt endast småfläckar och små kantrevor. 1 signerad "August Kg 1837", övriga osignerade.

Teckningarna avbildar bland annat en man som gömmer sig under en säng medan en barbröstad kvinna skjuter in en potta med foten då hon får besök av två byxlösa personer. En annan bild visar en kvinna som uträttar sina behov. Vidare en man med nerdragna byxor hållandes i sitt

könsorgan inför en betydligt mer påklädd kvinna. Samt en teckning föreställande en man, med byxorna nerdragna och hållandes i riksnyckeln, som får besök av soldater och en kvinna (teckningen föreställer möjligtvis Erik XIV). Konstnären August af Kullenberg (1817-1881) finns representerad på Nationalmuseum och utgav ett par planschverk, bland annat "Teckningar till Lenngrens Skalde försök", 1855.

1.200 kronor

[Teckning utförd av en kringresande konstnär i Jämtland 1876]

Lösblad. Flertalet vikmärken, pappersförlust i vänstra hörnet, ett par fläckar.

Teckning med blomstermotiv och dikt utförd av en kringvandrande konstnär vid Tavnäs i Jämtland 1876. Över teckningen är skrivet i blyerts: "Målat af en kringåhgkande artist Fagerström med hvilken sammanträffade vid Tafnäs i Jemtland, under resa med Friesens af hvilken jag blef presenterad detta." På baksidan är skrivet i blyerts och bläck: "Till brukspatronen Henning Schale. Tacksamt minne af en angenäm fjellresa. Tafnäs i Jemtland af fru Fries den 19 juli 1876." Ett charmigt konstverk av en vagabonderande konstnär, och en typ av dokument som sällan bevarats till eftervärlden.

600 kronor

Tirén, Gerda. [Akvarell. Trumslagarpojke].

Akvarell (215x130 mm) i samtida ram. Signerad "Gerda Tirén. Paris 1900".

Gerda Tirén (1858-1928) studerade vid Konstakademien i Stockholm där hon utöver måleri även fördjupade sig i etsningskonsten. Efter studieresor till Paris och konstnärskolonien i Grez ställde hon 1885 ut vid Parissalongen. Mest berömd är Tirén som illustratör; hon tecknade bland annat bilderna till Barnbiblioteket Sagas utgåva av Robinson Kruse 1899. En charmig målning av en trumslagarpojke i uniform, utförd i Paris vid tiden för Tiréns genombrott som konstnär.

1.400 kronor

Fotografier

”Vyer af Kopparbergs-Hofors e g e n d o m a r ”. Album innehållande 28 originalfotografier. Ej daterat, men ca 1900.

Fotoalbum (330x260 mm). Nött album med blind- och guldpressad pärmdekor och guldpressad pärmtitel. Albumet fläckat och inlagan något lös. Fotografierna i gott skick på dekorerade kartongblad från fotograf Aug. Wahlström i Falun med handskrivnen undertext i bläck till varje fotografi.

F o t o a l b u m från skogsindustriföretaget Kopparfors, troligtvis tillverkat i en mycket begränsad gåvo-upplaga. Albumet

dokumenterar företagets olika bruk och verksamheter med bilder av både exteriör och interiör, och med bilder från den järnväg som anlades 1897 för att underlätta transport mellan de olika bruken. Kopparfors bildades 1854, då under namnet Kopparbergs och Hofors Sågverksbolag, och var ett betydande företag i branschen. Albumet dokumenterar en expansiv period i företagets historia då ett flertal nya bruk och verk anlades med bilder på bland annat sågverk, ångdressiner, timmerflotning och en mängd interiörer och exteriörer.

6.000 kr

[Praktfullt fotoalbum bundet hos Gustaf Hedberg] Ej daterad, men ca 1900.

Fotoalbum (290x230 mm). Försättsblad, titelblad, 17 fotoblad, bakre försättsblad Mycket påkostat rött helskinnsalbum med blomstermotiv i intarsia i grönt, brunt och vitt skinn på främre pärm, 5 upphöjda bind, blindpressad dekor, helt guldsnitt, mässingslås, inre guldpressade denteller, inre pärm och försättsblad i blått vattrat siden. Första kartongbladet med "Album" i dekorativ guldpressning 1 liten avskrapning i intarsian på främre pärm och 1 liten fläck på bakre pärm. 2 kartongblad med skador och 2 med större fläckar. Med guldpressad signatur "G. Hedberg" på inre främre pärm. I en hårt nött fodrad klotbox.

Påkostat fotoalbum för insättande av kabinettsfotografier och vistifotografier, bundet hos Gustaf Hedberg (1859-1920), hovbokbindare från 1901 och ansedd som landets främste bokbindare.

6.000 kronor

"Robertsfors bruk". Album innehållande 81 originalfotografier. 1908.

Fotoalbum (250x360 mm). Något nött album med guldpressad pärmtitel. Albumet fläckat och med en avskrapning på bakre pärm. Fotografierna i gott skick på kartongblad med enstaka fläckar och fuktränder. Främre inre pärm med inklistrat kort med gåvoinskriftion: "Till Herr disponenten Åke Belfrage med vördnad och tacksamhet från Manus Bagge, Robertsfors den 24 juni 1908". Ett löst bifogat samtida häfte omfattande 4 sidor med handskrivna bildtexter.

Albumet dokumenterar sågverket, och tidigare järnbruket, Robertsfors. Fotografierna avbildar bland annat verkstäder, kontor, diverse sågverksmaskiner, kossor, grisar, tjurar och mjölkvagnar samt en mängd bilder från omgivningarna. Albumet avslutas med en bild på "Robertsforsborna på utflykt". Robertsfors startade sin verksamhet 1758 och kom att bli det störta bruket i Västerbotten. 1834 startade företaget också ett sågverk med timmer från Sikeå hamn. Vid tiden för albumets tillkomst var järnbruket nedlagt och företaget fokuserade på sågverket. Albumet dokumenterar också det storjordbruk som drevs för att förse de egna arbetarna med mat och firmans mejeri, vilket då var Norrlands största.

2.500 kr

[Ett sista farväl, postmortem-fotografi] Cirka 1920.

Originalfotografi på vykortspapper, blindstämplat "Emanuel Hansson. Rättvik". Minimalt nött i högermarginalen.

I en tid när döden är främmandegjord och många människor aldrig konfronteras med den döda kroppen kan bilder på avlidna personer tyckas märkligt, rent av morbida. Det är dock inte hur dessa bilder uppfattades i samtiden. Innan modernitetens framväxt skedde döden allt som oftast i hemmet och redan i fotografins begynnelse var det en vanlig praktik att fotografera avlidna personer, som ett minne eller som i fallet med små barn ibland som det första (och enda) fotografiet på personen. Så kallat postmortem-fotografi var vanligast under 1800-talets andra hälft. Detta fotografi representerar denna kulturs sena period, då estetiken kring den döde förändrats från att fotograferas i sin egen säng eller sittandes på en stol, till att avbildas i en kista med blomsterarrangemang runt omkring. Från blomsterarrangemanget hänger ett band med texten "Ett sista farväl".

700 kronor

Vetenskapliga instrument

[Diopterlinjal tillverkade av Kungl. Vetenskapsakademiens instrumentmakare Carl Hindric Westberg]. Ej daterad, men mellan 1756-1763.

Avlång samtida brun skinnask (80x235 mm) med blindpressad dekor längs lockets kanter, 2 mässingslås och innerfoder av sämskskinn med initialerna "G. L." textat i bläck på lockets insida. Innehållande 4 delar i mässing; 1 passare och 1 diopterlinjal i 3 delar. Linjalen märkt "105" och "C.H.W" samt med en krona och ett svärd. Asken nött med avskrapningar och instrumenten något fläckade, ett mycket litet fack tomt där ett tillbehör lär ha funnits tidigare.

Diopterlinjal och passare för användning inom civilt lantmåteri och militär kartläggning. Diopterlinjaler används för att mäta in detaljpunkter vid kartläggning som sedan åter syftas in vid nästa förflyttning av mätbordet och på så sätt blir punkterna lägesbestämda. Instrumenten är tillverkade av Carl Hindric Westberg (1720-1769). Westberg var först lärling hos Vetenskapsakademiens instrumentmakare Daniel Ekström (1711-1755) och öppnade därefter egen verkstad. Efter Ekströms död uppstod ett tomrum att fylla, och efter vissa meningsskiljaktigheter med dennes arvingar beslutade Vetenskapsakademien att den årliga pension om 6000 dr kmt Ekström erhållit för sitt arbete nu skulle delas på tre olika verkstäder, varav Westberg erhöll 900 av dessa för tillverkning för Vetenskapsakademiens räkning, och blev därmed officiell instrumentmakare för akademien 1756. Westberg övertog också samma år, tillsammans med Carl Lehnberg, det ansvar för justering och stämpling av matematiska instrument som Ekström tidigare skött. 1763 övergav Westberg yrket som instrumentmakare och flyttade ut på landet, enligt egen uppgift på grund av verksamhetens "tilltagande dyrhet".

25.000 kronor

[Pantograf tillverkad av Kungl. Vetenskapsakademiens instrumentmakare Johan Hofgren]. Daterad 1816.

Furulåda (97x19,5x10,5 cm) innehållande pantograf i trä och mässing i 2 delar. Den ena armen 184 cm lång utfälld och den andra 139 cm lång utfälld, med inristade gradtal. 1 mässingsbeslag graverat "1816. Stockholm" och 1 graverat "Joh. Hofgren. N:o 6". Lådans skjutlock med påskrift "Tillhör Westeros Läns Kongl. Hushålls-Sällskap" och en adressrad, delvis dold av sigillrester, med adress Skultuna. Etiketter märkta "Köping" och "fr. Kungsör. 348" på locket. Lådan nött, träet har slagit sig vilket gör att locket ej passar helt. Pantografen något nött med fläckar på beslagen och viss bortnötning av siffror på träet.

Pantograf, ett riktverktyg för avbildning i olika storlekar från ett original och ett ofta använt verktyg av lantmätare för avritande av kartor. Verktyget uppfanns av den tyske jesuiten och astronomen Christopher Scheiner 1603, men tidigare liknande verktyg går att spåra betydligt längre tillbaka än så. Denna pantograf är tillverkad av Kungl. Vetenskapsakademiens matematiska instrumentmakare Johan Hofgren (1778-1832). Hofgren föddes i Arboga och efter studier och tjänst som

lantmäteriauskultant avlade han examen 1808, varefter han fick anställning hos lantmätaren Johan Ström. Från 1816, samma år som denna pantograf är tillverkad, och fram till sin död 1832 innehade han titeln Kungl. Vetenskapsakademiens instrumentmakare. Pantografen har tillhört Västmanlands läns hushållningssällskap (länet hette vid denna tid Västerås län). Den har med största sannolikhet utlånats till andra sällskap och privatpersoner då lådan bär spår av att ha blivit skickad med post. Västmanlands hushållningssällskap bildades efter ett möte sammankallat av landshövdingen J. W. Liljencrantz på Västerås slott i slutet av 1813. Sällskapet bildades och formaliserade med de första stadgarna 1815.

38.000 kronor

[Lantmätarepollett tillverkad av Kungl. Vetenskapsakademiens instrumentmakare Johan Hofgren]. Utan år (före 1832).

Hårt nött marmorerad pappask med 4 knytkord innehållande 1 glasplatta med rutmönster, 1 graverat blad ("Joh. Hofgren. Ingenieur och matematisk instrumentmakare. Stockholm, Huset N:o 8 vid Johannis plan.") och 1 samtida handskriven lapp ("Polletten kan svärtas, antingen med vanligt tousche, eller ännu bättre med bernstens-olja och kimrök"). Det tryckta bladet hårt fläckat, glasplattan med mönstret stundvis avskavt. Askens insida och det tryckta bladets baksida med ägarnotering "N. Lundgren".

Lantmätarepollett i glas för framställning av kartor tillverkad av instrumentmakaren Johan Hofgren (1778-1832). Hofgren föddes i Arboga och efter studier och tjänst som lantmäteriauskultant avlade han examen 1808, varefter han fick anställning hos lantmätaren Johan Ström. Från 1816 och fram till sin död 1832 innehade han titeln Kungl. Vetenskapsakademiens instrumentmakare.

6.000 kronor

[Väska märkt "Sårskadeattrapper"] Utan ort, Överstyrelsen för Svenska Röda Korset, utan år (1940-tal?).

Innehåller 25 sårskadeattrapper i gummi, 5 tillståndskort (1 saknas), 15 vita och 16 röda gummiband med metallspännen (troligtvis ej komplett), 1 instruktionshäfte: Handledning för användande av sats för sårskademarkering. Häftet: 4:o. (4) s. inklusive omslag. Väskan (ca 300x380x90 mm) något nött och saknande bärrem samt nycklar till låsen, ett okänt antal gummiband tycks saknas, häftet nött med 4 revor, varav två tejpade.

Utbildningsmaterial för behandling av sårskador utgivet av Röda Korset. Innehåller 25 olika gummiattrapper föreställande bland annat brännskada av tredje graden med vävnadsdöd, skottsår, öppet lårbensbrott, skallskada med hjärnsubstans i såret, sårskada på buken med tarm synlig i såret, söndertrasat öra och söndersliten fot. Med hjälp av gummibanderna fästes dessa på kroppen tillsammans med de medföljande tillståndskorten som meddelar den skadades grad av medvetande och pulsnivå. Instruktionshäftet innehåller en detaljerad genomgång av samtliga attrapper samt ett schema för kombination av attrapp och tillståndskort.

3.000 kr

Antikvariat Ström

www.strom-books.com

simon@strom-books.com